

PÜSPÖKMAJOR LAKÓTELEPI BÖLCSŐDE

PÜSPÖKMAJOR LAKÓTELEPI BÖLCSŐDE SZAKMAI PROGRAM

2000 Szentendre Hamvas Béla u 1.
Telefon: 0626/785181
Email: szentendrebolcsode@gmail.com

Intézmény neve: *Püspökmajor Lakótelepi Bölcsőde*

Alapellátás helye: 2000 Szentendre, Hamvas Béla u 1.

Nyitva tartás: H-P: 6,30-17,30-ig

Az intézmény ellátási területe: Szentendre Város közigazgatási területe

Férőhelyszám: 160 fő

Intézményvezető: Diószegi Istvánné

Telefon: 0630/538-85-67

Email: szentendrebolcsode@gmail.com

Fenntartó neve: Szentendrei Közös Önkormányzati Hivatal

Székhely: 2000 Szentendre, Városház tér 3.

Szakmai program készítőjének neve: Diószegi Istvánné

Szakmai program érvényességi ideje: 2027

A szakmai program átdolgozásának dátuma: 2024.03.05

„Az fogja jól bírni az élet megpróbáltatásait és az lesz eredményes, aki gyerekkorában jól érezhette magát a bőrében.

/Vekerdy Tamás/

Bevezetés

A szakmai programmal célunk a Bölcsődei nevelés–gondozás országos alapprogramjának magas szintű megvalósítása, a szakmai értékek megőrzése és továbbadása, a kialakult jó gyakorlatok megerősítése, új módszerek és tevékenységformák bevezetése, a dolgozók és a szülők nevelői szemléletének formálása, kapcsolatépítés. A szakmai programot minden kisgyermeknevelő alkalmazza a napi munkájában, ezzel is biztosítva az általunk nevelt-gondozott gyermekek számára a szeretetteljes, nyugodt légkört.

A szakmai program minden szülő számára elérhető a bölcsődében. A felvételt követő első szülői értekezleten az intézményvezető ismerteti a szülőkkel.

1. Az ellátandó terület jellemzői

Szentendre, a Dunakanyar települései közül talán az egyik legismertebb „kis” város. A főváros közelségének köszönhetően könnyen megközelíthető biciklivel, autóval, hajóval, tömegközlekedéssel. A város lakossága évről-évre folyamatosan gyarapszik. 2023-ban becsült népessége: 28705 fő. Ezt a gyarapodást egyrészt a születések, illetve a beköltözők számának növekedése okozza. Sok fiatal család választja lakhelyéül Szentendrét. Ennek köszönhetően egyre fiatalodik a város. Egyre nagyobb feladatot ró a város vezetésére a gyermekintézmények, így a bölcsőde folyamatos fejlesztése, felújítása.

2. SZAKMAI PROGRAMUNK ALAPDOKUMENTUMAI

Jogsabályok

- az ENSZ Emberi Jogok nyilatkozata,
- az ENSZ Egyezmény a gyermekek jogairól,
- 1997. évi XXXI. törvény A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról,
- 15/1998 (IV. 30) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről,
- 259/2002 (XII. 18.) Kormányrendelet a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatótevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozás engedélyezéséről,

- 1992. évi LXIII. törvény a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról (adatvédelmi törvény),
- 235/1997. (XII. 17.) Kormányrendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról,
- 328/2011. (XII. 29.) Kormányrendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról,
- 8/2000 (VIII. 4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásba vételéről,
- 9/2000 (VIII. 4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról,
- 257/2000 (XII. 26) Kormányrendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról,
- 37/2014 (IV.30.) EMMI rendelet a közzétételéről.

Szakmai irányelvek, módszertani levelek

A Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjának (a továbbiakban: Alapprogram) célja, hogy keretet adjon a Magyarországon működő bölcsődei ellátást biztosító intézményben, szolgáltatásban folyó szakmai munkának. Az Alapprogram tartalma és szemlélete összhangban van Magyarország Alaptörvényével, a 3 év alatti korosztály ellátására és nevelésére-gondozására vonatkozó jogszabályokban foglaltakkal, a bölcsődei ellátás keretében végzett nevelés (a továbbiakban: bölcsődei nevelés) hagyományaival, felhalmozott értékeivel, a nemzeti sajátosságokkal, a legújabb koragyermekkori kutatások eredményeivel. Az Alapprogram fejezetei valamennyi bölcsődei ellátásra (bölcsődére, mini bölcsődére, munkahelyi bölcsődére, családi bölcsődére) vonatkoznak, az egyes ellátási formák sajátosságainak figyelembevételével.

A jogszabályi előírások, a szolgáltatást igénybe vevők szükségletei és az intézményi adottságok alapján a bölcsődei ellátást nyújtó intézménynek, szolgáltatónak helyi szakmai programot kell készíteni, amelynek meg kell felelni az Alapprogramban foglaltaknak.

A bölcsődei nevelés középpontjában a kisgyermek és közvetett módon a kisgyermeket nevelő családok állnak. Az Alapprogram a családra, mint komplex rendszerre tekint, melynek értelmében nem csak a kisgyermek nevelését-gondozását, hanem az egész család támogatását célozza meg.

– Bölcsődei adaptáció (1979) Budapest, Bölcsődék Országos Módszertani Intézete.

– Folyamatos napirend a bölcsődében – Módszertani levél – BOMI, 1982.

– Útmutató a bölcsődei gondozónők családlátogatásához – BOMI, 1989.

– Játék a bölcsődében – Módszertani levél – BOMI, 1997, Kapocs füzetek 1.

– Korai fejlesztés a bölcsődében – Módszertani levél – NCSSZI, Kapocs füzetek 3. 2003.

– A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai – SZMI 2009.

- A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja – SZMI 2008.

3. Bölcsődénk minőségpolitikája

A bölcsődei intézményben a minőségi munka alapkövetelmény. Ennek garanciája munkatársak alapképzettsége, továbbképzése, szakmai fejlesztése és az önképzés. Az ellátást és a szolgáltatás iránti igényt folyamatosan vizsgálja, méri az intézmény. A mérések eredményei beépítésre kerülnek az intézmény további működésébe, folyamataiba. A bölcsőde felelősséget érez a szülők tájékoztatásáért, és azért is, hogy a partnerekkel összhangban és azok megelégedettségére végezze munkáját. A minőségfejlesztés részeként fontosnak tartja az intézmény a szakmai fejlődést. A gyermekellátás színvonalának megtartását, növelését, továbbá az új kutatások eredményeinek megismerését, szakmai munkában való felhasználását, az egységes szakmai szemlélet kialakítását és annak megőrzését. A szakmai program az Intézmény szakembereinek szoros együttműködésével valósul meg. A csoportok vezetői rendszeresen ellenőrzik a szakmai munkát. Az Intézményvezető évente kétszer ellenőrzi a csoportok tevékenységét, az átfogó ellenőrzések két évente a munka minden területére kiterjednek.

4. Bölcsődénk pedagógiai hitvallása

A korai életkorban a családi minta a legmeghatározóbb. A bölcsődei nevelés ezt kiegészítő, támogató, mintanyújtó szerepet vállal, annak érdekében, hogy a gyermekek fizikai, érzelmi és szociális szükségletei teljes mértékben kielégítettek legyenek.

Ezért célunk hogy, a fejlődés elősegítése, az érzelmi és az értelmi intelligencia kibontakoztatása a családokkal együttműködve, a családok nevelési ténykedését pozitív irányba befolyásolva történjen. Így az intézményi és a családi nevelés egymást erősítő folyamata megfelelő alapokat biztosít a gyermekek optimális fejlődéséhez.

5. Kisgyermeknevelő-képünk

A kisgyermeknevelő legfőbb munkaeszköze a saját személyisége. Alapvető tulajdonsága az empátia, az elfogadás és a hitelesség. Nevelői attitűdje elfogadó–engedékeny. Képes érzelmi biztonságot nyújtó kapcsolat kialakítására minden gyermekkel. Jól ismeri a gyermekek életkori sajátosságait, egyéniségét, támogatja a személyiség kibontakozását, az aktivitást, az önállósodást. Képes a szülőkkel együttműködve elősegíteni a szokások, a viselkedési szabályok elsajátítását. A gyermekellátást elhivatottsággal, professzionálisan, igényesen végzi. Képes folyamatos megújulásra, szakmai fejlődésre. Tudatában van annak, hogy személye és viselkedése mindenkor példa lehet a gyermekek és a szülők számára.

6. Bölcsőde-képünk

Bölcsőde nyitott a kisgyermekes családok számára. Az intézmény törekszik arra, hogy minden kisgyermek és felnőtt jól, otthonosan érezze magát bölcsődében. Továbbá a bölcsőde fontosnak tartja, hogy a gyermekek nyugodt, biztonságot nyújtó nevelői légkörben, a játékon keresztül, a játékba integráltan tanulással gazdagodjanak értelmileg, érzelmileg és szociálisan. A játék, mint legfontosabb tevékenység határozza meg az intézmény arculatát, melyben a bölcsőde figyelembe veszi az életkori sajátosságokat és az egyéni képességeket is. Esztétikus, fejlesztő, optimálisan ingergazdag, környezetet igyekszik az intézmény megteremteni.

7. Erősségünk

Az intézmény erőssége többek között a bölcsőde tárgyi feltételeinek megalapozottsága, a személyi feltételek folyamatos biztosítása, a minőségi kisgyermek ellátás, az intézményvezető, támogató, segítő, ellenőrző tevékenysége, valamint továbbképzések, közösség építő tevékenységek, működő kapcsolatrendszereink családokkal és intézményekkel, valamint a működő alapítvány.

8. Fejlesztést igénylő területek

- kisgyermeknevelők BA képzésben való részvétele
- szakdolgozóink anyagi megbecsülése,

- a felnőttekkel való társas készségeinek fejlesztése
- a bölcsőde régebbi egységeinek folyamatos felújítása, (átadó helyiségek)
- a játszóudvarok fejlesztése
- udvari pancsolók kialakítása, kánikulai napokra

9. Ellátandó célcsoport

A Bölcsőde feladata a családban nevelkedő 3 éven aluli kisgyermek napközbeni ellátása keretében szakszerű nevelés-gondozás, harmonikus testi,- érzelmi, szellemi fejlődésének segítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, a bölcsődei gondozási-nevelési év végéig maradhat a bölcsődében. Amennyiben még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. életévének betöltését követő augusztus 31-ig tovább gondozható a bölcsődében. (1997. évi XXXI.tv.)

42/A. § (1) Bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától nevelhető és gondozható

- a) az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén a (2) bekezdésben meghatározott időpontig,
- b) a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek esetén a (3) bekezdésben meghatározott időpontig,
- c) az a) és b) pont alá nem tartozó gyermek esetén, ha a harmadik életévét
- ca) január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig,
- cb) szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.

(2) Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig.

(3) A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti.

(4) Meg kell szüntetni annak a gyermeknek a bölcsődei ellátását, aki orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható.

10. Az ellátás igénybevételének módja

A 15/1998. évi NM rendelet értelmében bölcsődébe a gyermek 20 hetes korától 3 éves korának betöltéséig, illetve annak az évnek december 31. napjáig vehető fel, melyben a 3. életévét betölti. Fogyatékkal élő gyermek a 6. életév betöltéséig, ill. annak az évnek a december 31.-ig vehető fel, amelyben a gyermek a 6. életévét betölti.

A Püspökmajor Lakótelepi Bölcsődébe a felvétel a szülő kérelmére történik. A gyermek törvényes képviselőjének, a gyermek bölcsődei felvétele iránti kérelmét az intézmény vezetőjéhez kell benyújtania.

A felvételi döntés az adott év június 30-ig történik. A döntésről email-ben/levélben értesítjük a családot.

Bölcsődénkbe azon, gyermekek, vehetők fel, akik szentendrei lakcímmel rendelkeznek, és életvitel szerűen Szentendrén tartózkodnak.

A felvétel rendjéről a családok Szentendre Város és a bölcsőde honlapján (szentendrebolcsode.hu) tájékozódhatnak, a bölcsődéről megjelent tájékoztatóban.

Ha a gyermek felvételt nyert és a megbeszélt időpontban nem kezdik meg a beszoktatást, egy hónapig tartjuk a helyet számára, ezt követően, ha még igénylik a bölcsődei ellátást, újból be kell íratni a gyermeket.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő (törvényes képviselő) mellett a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti:

- a körzeti védőnő
- a házi gyermekorvos vagy háziorvos
- a családgondozó
- a Gyámhivatal

A felvételi kérelemhez a szülő bemutatja:

- A gyermek, és szülője (törvényes képviselője) lakcímkártyáját
- A gyermek anyakönyvi kivonatát
- Gyermek TAJ kártyáját

- A felvételi kérelmet igazolóan a szülő benyújtja:
- A szülő munkavégzése esetén munkáltatói igazolást, (mindkét szülő munkáltatói igazolását) vagy
- Szándéknyilatkozatot a foglalkoztatásra a leendő munkáltatótól
- Szülő nappali tagozatos tanulmányai esetén az iskolalátogatási igazolást
- Jegyzői határozatot arról, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül
- A családban nevelt három vagy több kiskorú gyermek esetén a Magyar Államkincstár igazolását családi pótlék folyósításáról (amennyiben rendszeres gyermekvédelmi támogatásra a szülő nem jogosult),
- Ha az ellátási kérelmet szociális/egészségügyi indokra alapozzák, a kérelemhez csatolni kell azokat a nyilatkozatokat és igazolásokat, amelyekből a gondozó/család- jogos igénye megállapítható
- A Magyar Államkincstár emelt családi pótlék határozatát, ha a bölcsődébe jelentkező gyermek tartósan beteg
- SNI szakvéleményt

Az intézmény vezetője a bölcsődei felvételek elbírálására körzeten belüli túljelentkezés esetén, bizottságot hív össze, melynek tagjai: fenntartó, bölcsődevezető, védőnő, óvodavezető, gyermekjóléti szolgálat vezetője. A bizottság állásfoglalása alapján meghozott döntésről az intézményvezető írásban értesíti a szülőket. A döntés kézhezvételétől számított 8 napon belül észrevételt lehet tenni írásban a bölcsőde intézményvezetőjének átadva a jegyzőnek címezve.

Amennyiben a felvételi kérelmet férőhelyhiány miatt nem lehet teljesíteni, úgy fel kell hívni a szülő / törvényes képviselő figyelmét arra, hogy külön kérelmére szabad férőhely esetén az elhelyezés időpontjáról az intézmény haladéktalanul értesítést küld.

A felvett gyermeket be kell vezetni a bölcsődei nyilvántartási rendszerbe, KENYSZI (TAJ alapú igénybevevői nyilvántartás).

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) értelmében a gyermekjóléti alapellátások igénybevételenek megkezdése előtt, állami fenntartású intézmény esetén az intézményvezető, a kérelmezővel, illetve törvényes képviselőjével írásban megállapodást köt az alábbiakról:

-az ellátás várható időtartamáról (az ellátás megkezdése és az ellátás várható megszűnésének idejéről;

- a fizetendő személyi térítési díj mértékéről, a fizetésre vonatkozó szabályokról;
- a szolgáltatások formájáról, módjáról, jogokról és köteleességekről
- a panaszjog gyakorlásának módjáról;
- tájékoztatási kötelessége teljesítéséről

A Megállapodás megkötése előtt a szülők tájékoztatást kapnak szóban és írásban a házirendről, az igénybe vehető szolgáltatásokról, a fizetendő térítési díj összegéről és megállapításának módjáról, szabályairól, illetve a panaszkezelésről.

11. Az intézmény alapfeladata és egyéb szolgáltatásai

A bölcsődei nevelés célja, hogy a kisgyermeknek elsajátítsák azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak annak változásaihoz. A bölcsődei nevelés mindezt olyan szemlélettel és módszerekkel teszi, amelyek segítik a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét. A bölcsődei nevelés további célja, hogy a koragyermekkori intervenció szemléletének széles körű értelmezésével összhangban minden kisgyermekre és családjára kiterjedő prevenciós tevékenységet folytasson. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató családbarát intézményként, szolgáltatásként hozzájárul a családok életminőségének javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez.

Alapfeladataként biztosítjuk:

- a szülő vagy törvényes képviselő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét
- a játéktevékenység feltételeit
- szakmailag képzett, hiteles kisgyermeknevelők segítségével szakszerű nevelést
- a gondozás-nevelés higiénés feltételeinek biztosítását
- a szabad levegőn tartózkodást
- a textíliát, bútort
- a megfelelő étkeztetést
- a gyermek fejlődéséről szóló dokumentációba való betekintést
- aktív, partneri kapcsolattartási formákat

12. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás-Házirend

PÜSPÖKMAJOR LAKÓTELEPI BÖLCSŐDE

H Á Z I R E N D

Intézményvezető: Diószegi Istvánné

Intézmény címe: 2000 Szentendre Hamvas Béla u.1.

Intézmény nyitva tartása: 6.30 – 17.30

Telefonszámok:

Iroda: 06-26-785-181

Katica csoport: 06-26-785-182

Bambi csoport: 06-26-785-183

Cica csoport: 06-26-785-184

Dalmata csoport: 06-26-785-185

Maci csoport: 06-26-785-186

Kisvakond csoport: 06-26-785-187

Az intézmény email címe: szentendrebolcsode@gmail.com

I.

A bölcsőde naponta reggel 6.30-tól 9.30 óráig fogadja az érkező gyermekeket.

Kérjük, hogy 8.00 – 8.30 között ne zavarják a reggeliztetést, gyermekükkel előtte vagy utána érkezzenek.

A gyermek hazavitelére 17.30 óráig van lehetőség. Ezért kérjük, hogy gyermekükért legkésőbb 17.15-ig érkezzenek meg a bölcsődébe.

II.

A bölcsődéből a gyermeket csak a szülő vagy az általa írásban meghatalmazott személy viheti el. 14 éven aluli gyermek e feladattal nem bízható meg. a szülő vagy az általa megbízott személy megérkezése után, ha a kisgyermeknevelő már „átadta” a gyermeket, a kicsi testi épségéért a gyermekért érkező személy a felelős.

III.

A bölcsődei átadóban minden gyermeknek külön szekrénye van a ruhák tárolására. Kérjük, hogy csak a legszükségesebb dolgokat tárolják a szekrényben, mert a bölcsődében hagyott illetve a gyermek személyes tárgyaiért nem vállalunk felelősséget.

IV.

A gyermek bölcsődei ruházatáról, pelenkáról a szülő gondoskodik.

V.

A bölcsődébe csak egészséges gyermek hozható. A közösség egészsége érdekében lázas (37,5 Celsius és ennél magasabb hőmérsékletű), antibiotikumot szedő, vagy fertőzésre gyanús gyermek a bölcsődét nem látogathatja. A családban előforduló fertőző betegségről a bölcsődét értesíteni kell.

VI.

Abban az esetben, ha a gyermek napközben megbetegszik a bölcsődében, a kisgyermeknevelő értesíti a szülőt, illetve a hozzátartozót. Ehhez feltétlenül szükséges a pontos cím és telefonszám. Kérjük, hogy ilyen esetben minél előbb gondoskodjon a gyermek hazaviteléről, illetve orvosi ellátásáról, ezzel is növelve a mielőbbi gyógyulás esélyeit.

VII.

Ha a szülő gyermekét betegség, vagy más ok miatt nem hozza a bölcsődébe, a távolmaradás okát előző munkanap 9.30-ig közölje a bölcsődevezetővel, vagy a helyettesével. Betegség után csak orvosi igazolással fogadhatjuk a gyermeket!

VIII.

A gyermek gyógyszer-és ételérzékenységről a szülő tájékoztassa a bölcsődét, a kivizsgálás eredményét kérjük bemutatni. (Szakorvosi vélemény)

IX.

Ha a szülő gyermekét betegség, vagy más ok miatt nem hozza bölcsődébe, a távolmaradás okát előző munkanap 9.30-ig közölje a bölcsődevezetővel, vagy a helyettesével. Hetekig tartó folyamatos hiányzás után csak indokolt esetben és egyéni elbírálás alapján tudjuk a férőhelyet fenntartani.

X.

Abban az esetben, ha a gyermek nem jön bölcsődébe, az étkezésért a második naptól nem kell fizetni. Azonban ezt csak úgy tudjuk érvényesíteni, ha jelzik a másnapi hiányzást, vagy ha a gyermek a bölcsödéből betegen távozik.

XI.

A család és a bölcsőde kapcsolatának erősítésére lehetőséget biztosítunk a szülővel való beszoktatáson túl a kisgyermeknevelő - szülő napi találkozásaira, a családi füzetten keresztül történő információ cserére, szülői értekezletekre, csoportbeszélgetésekre. Módot adunk a családoknak a bölcsőde életébe való betekintésre is. Kérjük, hogy látogatásuk időpontját a gyermekük kisgyermeknevelőjével előre egyeztessék.

XII.

A bölcsőde a szülők közreműködésével érdekképviselési fórumot működtet.

Az érdekképviselési fórum feladata, hatásköre:

Az érdekképviselői fórum az intézmény vezetőjénél véleményt nyilváníthat a gyermeket érintő ügyekben, valamint javaslatot tehet az intézmény alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működtetéséről, valamint az ebből származó bevételek felhasználásáról. Az érdekképviselői fórum egyetértési jogot gyakorol a házirend jóváhagyásánál. Az intézmény vezetője, illetve az érdekképviselői fórum a panaszt kivizsgálja és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról.

XIII.

A bölcsődevezető minden hét hétfőjén 6.30-14 óráig, vagy más előre egyeztetett időpontban fogadóórát tart a szülők részére.

XIV.

A családi füzetbe történő bejegyzéseiket szívesen vesszük, akár a gyermek egészségi állapotára, akár a gyermek fejlődésére, vagy az otthoni eseményekre vonatkozóan.

XV.

Kérjük, hogy a térítési díjat az előre jelzett napokon pontosan fizessék be.

Fizetési és egyéb gondjaik esetén keressék a bölcsőde vezetőjét, aki felvilágosítással és segítőkészséggel áll szíves rendelkezésükre.

XVI.

A gyermekek jogai gyakorlásának és kötelességei teljesítésének szabályai (Gyvt. 36. §)

36. § (1) A gyermek, a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermekönkormányzat és a fiatal felnőtt, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviselői és a szakmai szervek a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél vagy érdekképviselői fórumánál a) az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, b) a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségének esetén, c) a 136/A. § szerinti iratbetekintés megtagadása esetén.

(2) Az intézmény vezetője, illetve az érdekképviselői fórum a panaszt kivizsgálja és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermekönkormányzat és a gyermek, illetve fiatal felnőtt az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az érdekképviselői fórum 15 napon belül nem küld értesítést, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

Az ellátás megszűnik:

- A jogosultsági feltételek megszűnésével
- Határozott idejű elhelyezés esetén a megjelölt időtartam leteltével
- Jogosultsági feltételek, okok megszűnésével

- Ha a gyermek 3. életévét betöltötte és a bölcsődei gondozási-nevelési év végéhez ért
- Ha a gyermek testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében
- Ha a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő vagy törvényes képviselő a gyermek 4 héten túli távollétét orvosi igazolással nem tudja igazolni, vagy ő maga korábban nem jelezte írásban a szüneteltetést
- Ha a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő vagy törvényes képviselő kérelmezi a megszüntetést, melyet az intézményvezető a megegyezett időpontban az ellátást megszünteti
- A házirend többszöri súlyos megszegése esetén
- Térítési díj meg nem fizetése esetén (fenntartó felszólításait követően).

Az ellátás megszüntetéséről az intézményvezető írásban értesíti az ellátást igénybe vevőt, illetve annak törvényes képviselőjét.

Egyet nem értés esetén a jogosult, illetve törvényes képviselője az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat. A fenntartó végrehajtó határozatáig az ellátást biztosítani kell.

Az ellátás megszűnésekor a felek elszámolnak egymással, amely kiterjed

- a térítési díj rendezésére
- az intézmény tárgyi eszközeiben okozott szándékos károokra.

A házirend betartását köszönjük!

Diószegi Istvánné
Intézményvezető

Napirend a bölcsődénkben

A bölcsődei napirend megteremti a kisgyermek számára a **biztonságérzetet, kiszámíthatóságot**, és az **önállósodás lehetőségét**. Áttekinthető rendszerként működik a gyermekcsoport életében, amely igazodik a korcsoportok életkori sajátosságaihoz, az évszakokhoz, a bölcsőde nyitvatartási idejéhez, figyelembe veszi a gyermekek egyéni igényeit.

A **folyamatos, rugalmas napirend** elegendő időt biztosít a gondozási folyamatokra, szabadlevegőn tartózkodásra, lehetővé teszi az egyéni bánásmódot, a gyermeki aktivitás érvényesülését, szociális kompetenciája fejlődését, hogy minél több időt, alkalmat és lehetőséget biztosítsunk a gyermekeknek a szabad játékra.

A **jól kialakított napirend ad keretet** a gyermekcsoportban a nyugodt, elmélyült játéktevékenységhez és ezen keresztül a társas kapcsolatok alakulásához, a gyermekek érzelmi gazdagodásához, tapasztalatok szerzéséhez.

6:30 – 8:00 Érkezés

A gyermekek folyamatosan érkeznek, a kisgyermeknevelő tájékozik a szülőtől az előző napi és éjszakai eseményekről, majd szabad játéklehetőséget biztosít a gyermek számára.

8:00 – 8:30 Reggeli

Kézmosás után a csecsemők ölben, a kisgyermekek asztalnál ülve reggeliznek, családi, oldott légkörben.

A reggeli érkezésnél figyelni kell, hogy időben érkezzünk, mert a reggeliztetést nem szabad megzavarni. Reggelente amúgy is a legtöbb gyermeknek idő kell, hogy feloldódjon, de a többi gyermekre is tekintettel kell lenni, mert ha reggeli közben a kisgyermeknevelő a később érkezett gyermekek átvételével foglalkozik, az megzavarhatja a csoport többi tagját.

Az átadóban a gyermeknek a jelével ellátott öltöző szekrénye van, ahol a váltó ruháit tárolhatja. A szülő feladata, hogy átöltöztesse a gyermeket, majd bekísérje a csoportba. Fontos, hogy ez a kis időszak róla szóljon, hisz nehéz az elválás. Beszélgessünk vele, nyugtassuk meg, hogy délután visszajövünk érte, esetleg olvassuk el a menüt (és örüljünk neki!), de ne húzzuk túl hosszúra a búcsúzkodást, mert az nekünk is és a gyermeknek is rossz.

Előfordul, hogy a már beszokott gyermek is hangos sírásba kezd, de akkor se vigasztaljuk sokáig, mert a csoportban rövid időn belül megnyugszik. A reggeliztetés gondozási sorrendben történik, ami azt jelenti, hogy először a legkisebb gyermek kap reggelit, majd utána a többiek. A reggeliztetés a következőképpen történik. Az asztal asztalterítővel való leterítése után a gyermekek megkapják a

tányért, bögrét és a szalvétát, a nagyobbak pedig önállóan terítenek. Miután a terítés megtörtént, mindenki megkapja az innivalót, és egy kis tányéron az asztal közepére teszik a pl.: sonkás kenyeret (egyel többet, mint ahányan vannak) és ők elveszik maguknak. A legkisebbek életkoruknak megfelelő állagú ételt kapnak. Akit kanállal kell etetni, azt a két kanalas módszerrel eteti a kisgyermeknevelő, vagyis a kicsi is kap egy kanalat, így ő is megpróbálhatja egyedül az étkezést. Ha befejezte a gyermek a reggelit, megtörli a száját, kidobja a szalvétát és mehet játszani. Aki repetázni szeretne, csak szól, és már kapja is az enni- vagy innivalót. Ha valaki nem kéri, nem erőltetik, hanem kedvesen megkérlik, hogy egyen még egy kicsit, de ha nem kér, felállhat az asztaltól.

8:30 – 9:30 Gondozási feladatok (tisztázás, mosakodás), szabad játéktevékenység

Reggeli után a gyermekeknek szabad játék tevékenység van. Ebben az időszakban végzik a gondozási feladatokat (pelenkázás, bilizés, önálló WC használat) a gyermekekkel. Szobatisztaságra nevelés úgy jelenik meg a bölcsődében, hogy meg van a lehetősége a gyermeknek arra, hogy ne a pelenkába végezze a dolgát. Van, akit motivál a kis WC vagy a társai önállósága, de van, aki 3 évesen sem hajlandó tudomást venni a pelenka nélküli életről.

A kisgyermeknevelők nem erőltetik a szobatisztaságot, hiszen az egy biológiai és egy pszichológiai folyamat eredménye, amit külsőleg nem szabad erőszakkal befolyásolni. (ha erőltetjük a szobatisztaságot, azzal komoly lelki sérüléseket okozhatunk a gyermeknek.) A kisgyermeknevelő néha megkérdezi, hogy van-e kedve bilizni, de ha nemmel válaszol, akkor nem erőlteti. Ha viszont igennel és sikerül, akkor megdicséri a gyermeket.

A délelőtti folyamán a gyermekek számára- az időjárástól és az évszaktól függően- biztosított a szabad játékvalasztás lehetősége a csoportszobában vagy játszóudvaron.

A Kisgyermeknevelő a szabad önfelelt játéklehetőség mellett, olyan a gyermekek részéről önkéntesen választott, egyéni érdeklődést figyelembe vevő, fejlesztő hatású programokat kínál, melyek elősegítik a kisgyermek testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődését – játékos torna, alkotó tevékenység, mese, ének, mondóka, vers stb.

10:00 Tízórai

A tízórai általában valamilyen 100 % – os gyümölcsle, limonádé vagy gyümölcs és víz. Azért nem tartalmazabb a tízórai, mert úgy eltelítené a gyomrukat, hogy valószínűleg kevesebbet ebédelnének. A tízórainál kapnak egy szalvétát, majd az innivalót, vagy a gyümölcsöt. Aki nem jön az asztalhoz, azt később megkínálják, vagy oda viszik ahol a gyermek játszik, mert az elmélyült játékot nem szabad megzavarni.

Tízórai után, gondozási sorrendnek megfelelően, kettesével mennek az udvarra a gyerekek. Először a legkisebbek, akiket már kint vár a dajka. Miután mindenki kiért, akkorra már mind a két kisgyermeknevelő az udvaron van és felügyel a gyerekekre.

A kicsik imádnak az udvaron lenni, így ritkábban igénylik a kisgyermeknevelő jelenlétét a játékban. Motoroznak, homokoznak, szaladgálnak, csúszdáznak, vagy épp autókat néznek, bogarakat keresnek. Jó idő esetén a kisgyermeknevelők mesekönyveket, babákat, plüss állatokat tesznek egy takaróra, vagy színes ceruzákat, lapokat visznek ki, így a játék változatos és fejlesztő az udvaron is.

11:00 – 11:30 Ebédhez készülődés

A kisgyermeknevelő „saját” gyermekeinek nevelését-gondozását mindig ugyanabban a sorrendben végzi, gyermeki autonómiájuk tiszteletben tartása mellett, önállóságukat segítve.

A legkisebbeket a kisgyermeknevelő gyakran meg is ebédelteti hamarabb, hogy az udvaron kellőképpen elfáradt gyermek időben ágyba kerülhessen.

11:30 – 12:00 Ebéd

Leginkább főzelékeket vagy rakott ételeket kapnak, valamilyen húsos feltéttel. Ebédre ritkábban kapnak levest, ha igen, akkor tartalmassal kiegészítve valami tésztafélével. Nagyon fontos, hogy a fejlődésben lévő szervezetük minden fontos vitamint, fehérjét, zsírokat, szénhidrátot megkapjon, mert ezek elengedhetetlenek az egészséges testi és szellemi fejlődéshez.

A fő-étel után mindig vizet kapnak a gyermekek.

12:00 – 14:45 Alvás, pihenés

Ebéd után leveszik a cipőjüket, a nagyobbak önállóan a kicsik kis segítségével, és lefekszenek aludni. Az alváshoz magukkal vihetik az otthonról hozott játékokat, vagy ami az alvást segítik elő.

Általában nagyon hamar elfáradnak és szinte kivétel nélkül átaludják a délutánt. A szobatiszta gyermekeknek már nem tesznek pelenkát, csak az édesanya kérésére. Ha valamelyik gyermeknek különleges elalvási szokásai vannak és megoldható a bölcsődében, abban is partnerek a kisgyermeknevelők. (pl.: valakit simogatni kell elalvás előtt).

14:45 – 15:30 Uzsonna

Ébredés után, még uzsonna előtt, pisilnek, kezet mosnak, fésülködnek. Ebben is az önállóságra tanítják a gyermekeket, így a legtöbb csöppség már egyedül birkózik a szappannal.

Uzsonnára gyakran kapnak péksüteményeket joghurttal. A heti menü egyébként mindig ki van függesztve az átdobban, így mindenki tájékozódhat a napi étkezésekkel kapcsolatban. Nem kell megijedni, ha valamit otthon nem eszik meg a gyermek, mert a bölcsődében lehet, hogy megfogja. A csoport hatására fejlődik a gyermekünk személyisége, és étkezési szokásai is.

15:30 – 17:15 Távozás

Uzsonna után lehet haza vinni a gyermekeket.

Mindig kérdezzük meg a kisgyermeknevelőtől és a gyermektől is, hogy milyen napja volt, hogy érezte magát, mennyit evett, kivel játszott stb., mert ezzel megerősítjük, hogy mennyire figyelünk rá és érdekel minket, hogyan zajlott a napja. Ha nem akar a gyermekünk nyilatkozni, akkor hagyjuk, majd mondja magától, ha ő úgy gondolja. Ha még nem tud beszélni, akkor is kérdezzük meg, mert az érzéseit így is ki tudja fejezni.

Alapellátáson túli szolgáltatások

Alapellátás mellett működő, családi nevelést támogató szolgáltatás:

Időszakos gyermekfelügyelet a szabad férőhelyeken

A szülő elfoglaltsága esetén igényelheti szolgáltatásunkat. A bölcsődei alapellátásban nem részesülő gyermekek szülei kérhetik gyermekük felügyeletét, heti két alkalommal 8-12 óráig, a bölcsődei csoport üres férőhelyein. A szolgáltatásra előzetes bejelentkezés szükséges. A kapcsolat a családdal egy hetes beszoktatással kezdődik.

13. Az igénylők, és a személyes gondoskodást végző személyek jogai és kötelességei

A gyermeki és szülői jogok és kötelességek

A gyermeknek joga van, hogy:

- Segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének
- kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez,
- Sajátos nevelési igény, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön, a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére

– Káros szerek ellen védelemben részesüljön, emberi méltóságát tiszteletben tartsák, a bántalmazással fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön, a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben, gondozásban részesüljön.

Az ellátást igénybe vevőnek joga, hogy:

- Megválassza az intézményt, melyre gyermeke nevelését, gondozását bízza,
- Megismerhesse a gyermekcsoportok életét,
- Megismerje a nevelési, gondozási elveket,
- Tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a gyermeke nevelőjétől,
- Szolgáltatásokat teljes körűen igénybe venni, egyéni bánásmódban részesülni,
- Joga van minden gyermekét érintő kérdésben a tájékoztatáshoz, adatai védelméhez, a nyilvántartásba, dokumentumokba való betekintéshez,
- Az ellátást igénybe vevőt megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem,
- Az ellátást igénybe vevők, az ellátást nyújtó kötelezettségszegése és a szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos problémák esetén panasszal élhetnek, melyet a lehet szóban vagy írásban benyújtani. Az írásban beadott panasz kezelése:
  - kisgyermeknevelővel majd a bölcsődevezetővel megbeszélés és a panasz elhárítása.

Sikertelenség esetén:

- Érdekképviseleti Fórum ügyintézési ideje 15 nap. A panasz kivizsgálását követően a határozatot az elnök kihirdeti, illetve a panaszosnak a határozati kivonatot írásban megküldi. A határozatban fel kell hívni a figyelmet arra, hogy ha a bölcsődevezető 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet, annak orvoslásáért a kézhezvételtől számított 15 napon belül az intézmény fenntartójához (jegyzőhöz) fordulhat. A fellebbezést a bölcsődevezetőnek kell átadni, akinek felelőssége a jegyzőhöz továbbítani.

Sikertelenség esetén:

- gyermekjogi képviselő neve, elérhetősége közzététele, tájékoztatás a vele kapcsolatos jogorvoslati lehetőségről (Megállapodás tartalmazza)

Szülő/törvényes képviselő kötelessége, hogy:

- A gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel együttműködjön, személyüket tisztelje
- A fizetendő személyi térítési díjat a megadott időpontban befizesse
- Az intézmény házirendjét betartsa

Érdekképviselési Fórum működtetése

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi. XXXI. törvény értelmében, a bölcsődei ellátásban részesülők érdekeinek védelmében az intézmény Érdekképviselési Fórumot köteles működtetni. (lásd. Érdekképviselési Fórum Szabályzata)

Az Érdekképviselési Fórum feladata:

- az ellátásra jogosultak érdekeinek védelme,
- hozzá benyújtott panaszok és a hatáskörébe tartozó ügyek vizsgálata, döntés.

Működése:

A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviselési és szakmai szervek a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek a bölcsőde vezetőjénél vagy az érdekképviselési fórumnál:

- az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,
- a gyermeki jogok sérelme,
- az intézmény dolgozóinak kötelezettségszegése esetén.

Az intézmény vezetője, illetve az érdekképviselési fórum a panaszt kivizsgálja 15 napon belül értesítést küld a vizsgálat eredményéről. Elvárás a dolgozók részére a felkészült és lelkiismeretes munkavégzés, a szülőkkel való jó kapcsolatra partneri együttműködésre törekvés, a gyermeki jogok érvényesülésének biztosítása, valamint a Szociális Munka Etikai Kódexének és a programjában és házirendjében megfogalmazott szakmai és adatvédelmi szabályok betartása.

A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme

Az intézmény közalkalmazottjai körében csak olyan személy állhat alkalmazásban, akivel szemben nem áll fenn A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi. XXXI. törvény kizáró tényezője. Az intézmény dolgozóinak munkahelyi etikáját, a Szociális Munka Etikai Kódexe fogalmazza meg. Az intézmény dolgozóit és vezetőjét panasztétel esetén munkáltatójuk és fenntartójuk védelme illeti meg a kivizsgálási időszak végéig. A dolgozók személyes adatai a személyes adatok kezelésére vonatkozó és titoktartási szabályok szerint kezeltek.

14. Személyi feltételek

A gyermekek nevelését-gondozását, az intézményvezető irányítása mellett 21 fő középfokú és 5 fő felsőfokú diplomás, szakképzettséggel rendelkező csecsemőgondozó-és kisgyermeknevelő végzi. Hat fő bölcsődei dajka segíti az ő munkájukat. A kisgyermeknevelők és a dajkák a gyermekek napirendjéhez igazodva, egymást segítve végzik feladataikat.

1 fő mosónő, és 1 fő gondnok gondoskodik a rendezett környezet kialakításáról.

A bölcsőde minden dolgozója a Módszertani Intézet által kiadott szakmai követelményeknek megfelelő munkaköri leírással rendelkezik.

MUNKAKÖR	FŐ
Intézményvezető	1
Vezető helyettes kisgyermeknevelő (szükség esetén csoportban is)	1
Kisgyermeknevelő (OKJ végzettség)	20
Kisgyermeknevelő (Főiskolai végzettség)	5
Bölcsődei dajka	6
Gondnok	1
Mosónő	1
Összesen	35

15. Tárgyi feltételek

Intézményünk 160 férőhellyel működik. Hat gondozási egységben, tizenkét csoport működik. A csoportszobákhoz közvetlenül kapcsolódó kiszolgáló helyiségek, fürdőszobák, gyermeköltözők tartoznak. Minden gondozási egység külön bejárattal és sövényrel elválasztott játszóudvarral rendelkezik.

Csoportszobák

Az alapterület megfelel a férőhelyszámnak (gyermekekként 3 négyzetméter biztosított). Korszerű és célszerű bútorokkal vannak a csoportszobák berendezve. mely bútorok a gyermekek korának, fejlettségi szintjének megfelelőek. A bútorok megfelelő elhelyezésével nyugodt játszószarkokat

alakítottunk ki, mely a nyugodt, elmélyült játéktevékenységre ad lehetőséget. A nagymozgásos tevékenységekhez is elegendő hellyel rendelkezünk. Az asztaloknál minden gyermeknek saját helye van. A nyugodt pihenést jellel ellátott saját ágyon biztosítjuk a gyermekek számára.

Fürdőszobák

A szobákból közvetlenül, biztonságosan megközelíthető. A gyermekek méretéhez igazodó eszközökkel biztosítjuk az önállósodás kialakulását, a helyes szokások elsajátítását.

A megfelelően felszerelt fürdőszobában, célszerű eszközök segítik a gondozás folyamatosságának biztosítását.

Gyermeköltözők

Minden gyermek saját, jellel ellátott öltöző szekrénnel rendelkezik. Itt tarthatják a váltóruháikat. Pelenkázó asztal, kispad, szék van az öltözőkben. Az előtérben lehetőség van a babakocsik tárolására. Mind a csoportszobákat, mind az öltözőket a kisgyermeknevelők díszítik az évszakoknak és ünnepeknek megfelelő hangulatban. Töreksenek az esztétikus, ízléses környezet kialakítására. Faliújságokon elhelyezzük az aktuális információkat, tájékoztatásokat. A heti étrend is itt olvasható.

Játsszóudvarok

Minden csoport saját sövénnyel elkerített udvar résszel rendelkezik. Rögzített és mobil játékokkal változatos mozgáslehetőséget biztosítunk.

Az előírásoknak megfelelő homokozóval is rendelkezik minden csoport. A szabad levegőn történő altatáshoz nem rendelkezünk fedett terasszal.

Játékkészlet

A játékkészlet összeállításánál figyelembe vesszük az egészségügyi és a pedagógiai szempontokat, a gyermekcsoport összetételét, létszámát. Fontosnak tartjuk, hogy biztonságos környezetben, jó minőségű, korszerű játékokkal, fejlesztőeszközökkel játszhassanak a gyerekek. Biztosítjuk az anyag és a funkció szerinti változatosságot, a nemenkénti játékokat. Többségében természetes anyagú és természetes színű játékokat kínálunk, természetes anyagú eszközökben (fonott kosár, fa-, vesszőláda, textil játéktartó, stb.) elhelyezve. Funkció szerint csoportosítjuk, gyermekmagasságban helyezzük el a játékokat. Változatos eszközöket kínálunk minden tevékenységformához (manipuláció, konstruálás, utánzás, nagymozgás, szerepjáték, stb.). A nagycsoportokban babakonyhát, fodrászsarkot, boltot rendezünk be. A nemi szerepek kialakulását erősítjük „fiús” és „lányos” játékokkal. Ötletes házilag készített játékokkal, hangszerekkel, bábokkal bővítjük a készletet. A kognitív képességek fejlesztéséhez különböző logikai játékok (kirakók, dominók, puzzlek) vannak. Legalább négy különböző építőjáték van

a csoportokban, típus szerint csoportosítva, vesszőkosarakban elhelyezve. Minden korcsoportban vannak ismeretadó és mesélő képeskönyvek az aktuális évszaknak, ünnepnek megfelelően. Az alkotótevékenységekhez állandó jelleggel biztosítjuk a rajzpapírt, a zsírkkrétát, a gyurmát. Könnyen formálható házi készítésű só– liszt és főzött gyurmát használunk. Egyéb természetes anyagokkal, terményekkel egészítjük ki a készletet. Van lehetőség homokozásra, vizező játékra. Mozgásfejlesztők (labda, ugrálólabda, kisautó, stb.) vannak a szobákban is. Néhány játék, egyéb eszköz szoros felügyelettel használható. Ezeket magasabb helyre tesszük. Az otthoni játékokat, átmeneti tárgyakat behozhatják, igényük szerint elő vehetik a gyerekek. A játékokat rendszeresen tisztítjuk, fertőtlenítjük. A készletet folyamatosan bővítjük, fejlesztjük.

16. A bölcsődei nevelés

A bölcsődei nevelés célja, hogy a kisgyermek elsajátítsa azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak annak változásaihoz. A bölcsődei nevelés mindezt olyan szemlélettel és módszerekkel teszi, amelyek segítik a családi nevelés elsődlegességének tiszteltését. A bölcsődei nevelés további célja, hogy a koragyermekkori intervenció szemléletének széles körű értelmezésével összhangban minden kisgyermekre és családjára kiterjedő prevenciós tevékenységet folytasson. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató családbarát intézményként, szolgáltatásként hozzájárul a családok életminőségének javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez.

A bölcsődei nevelés alapelvei

A család rendszerszemléletű megközelítése

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege, olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

A koragyermekkori intervenció szemlélet befogadása

A koragyermekkori intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A bölcsődei ellátást nyújtó

intézmény, szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas színtér a koragyermekkori intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek értelmében a kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődés béli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése.

A családi nevelés elsődleges tisztelete

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében. Mindezek értelmében fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató életébe.

A kisgyermeki személyiség tisztelete

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg.

A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képesség béli különbözőségek iránti tolerancia kialakítására.

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért.

A biztonság és a stabilitás megteremtése

A kisgyermek egyéni igényeitől függő bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő beszoktatásra, adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elveszett biztonságának újrateremtésére. A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága („saját kisgyermeknevelő”-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a

gyermek biztonságérzetét. A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

Fokozatosság megvalósítása A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empátikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzeti/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos, hogy a bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz járó kisgyermek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.

Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológiai szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A professzionális gondozás, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

A bölcsődei nevelés feladatai

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg. A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

A szakemberek feladata a kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása, támogatása, a harmonikus testi és lelki fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése. A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése a gondozási helyzetekben valósul meg. A rugalmas, a kisgyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakhoz igazodó napirend biztosítja az életkornak megfelelő változatos és egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit. Az egészséges életmód, az egészségnevelés érdekében törekedni kell az alapvető kultúrhygiénés szokások kialakítására. A prevenciós feladatok megvalósításába szükség esetén speciális szakemberek is bevonhatók: gyermekorvos, dietetikus, gyógypedagógus, pszichológus, mentálhygiénés szakember, gyermekfogszakorvos stb. Elsősorban preventív szerepet tölthet be, de a sajátos nevelési igényű, a magatartás- vagy fejlődési problémákkal küszködő kisgyermekes esetében korrekatív lehetőségeket hordoz. Az intézmény lehetőségeihez mérten kialakított, a nagymozgások gyakorlásához, különféle mozgásfejlesztéshez szükséges eszközökkel felszerelt szoba vagy erre a célra alkalmas helyiség, hidroterápiás medence vagy fejlesztő-, só-, fény-, hang-, zene- mese- vagy alkotóterápiás szoba.

Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

A biztonságot nyújtó nevelői magatartás magában foglalja a szakember érzelmi elérhetőségét és hitelességét, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és bátorító üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását. A kisgyermek bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő kerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok

megtapasztalására. Az együttlét helyzetei az énérvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának színterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez. Törekedni kell az együttélés szabályainak elfogadtatására, a mások iránti nyitottság megőrzésére. A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermek beszédképességének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével. Különös figyelmet kell fordítani a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére szükség esetén más segítő szakemberek bevonásával is.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A kisgyermek érdeklődésének erősítése a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelő aktív részvételével és a megfelelő környezet kialakításával történik. A bölcsődei nevelés-gondozás helyzeteiben a szakember ismeretet nyújt, segíti a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását. A kisgyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során szerepet kap az élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása, az önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása. Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

17. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

Tanulás

A tanulásnak kisgyermekkorban a legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés és maga a cselekvés. Az egyéni motivációval társuló cselekvésen alapuló tanulás segíti leginkább a gyermek fejlesztését. Modellnyújtással, bátorító, támogató, megerősítő, elismerő jelenléttel, az önállóság gyakorlásának lehetőségével, a próbálkozásokhoz elegendő idő biztosításával az élményszerzés lehetőségének biztosításával segítjük a tanulást.

Gondozás

Gondozás közben nevelünk is. Célunk a nevelés-gondozás során a gyerekek testi-lelki harmóniájának elősegítése. Minden gondozási helyzetben lehetőséget adunk a kisgyermek aktív részvételére, elegendő időt biztosítunk egy-egy mozzanat megtanulására, sikeres próbálkozásait megdicsérjük.

Feladatunk elérni, hogy a bölcsődéskor végére a gyerekeink sok területen önállóak legyenek, kis segítséggel egyedül étkezzenek, öltözködjének, tisztálkodjanak, a bölcsődében kialakított szokásokat, szabályokat tovább vigyék.

Játék

A játék önkéntes, spontán tevékenysége a gyerekeknek, amely örömeztetést vált ki. A személyiség minden területére kiható fejlesztő hatású eredménye van: elősegíti a testi, értelmi, érzelmi, és szociális fejlődést.

Feladatunk, hogy biztosítsuk a játék objektív és szubjektív feltételeit. Egyaránt fontos a szabad tevékenységválasztás lehetőségének biztosítása, a gyermek öntevékenységeinek és kreativitásának támogatása, az indirekt irányítás, a megfelelő légkör megteremtése, a magányos játék és az együttes játék lehetőségének a megteremtése.

Mozgás

A mozgás a kisgyermeknek életszükséglete, elengedhetetlen feltétele a szervezet harmonikus, összehangolt működésének. A mozgás fontos szerepet tölt be az értelmi fejlődésben, feltétele és eszköze a tapasztalásnak, a megismerő tevékenységnek, a gondolkodásnak.

Feladatunk, hogy a szobában és az udvaron egyaránt biztosítsuk a mozgásteret és a mozgásfejlesztő játékokat. Minden csoportszobánkban van csúszda, ugráló labdák, hintalovak, biciklik.

A játszóudvarok nagy területűek, megfelelő a füves és a burkolt terület aránya. Sokféle mozgásformára lehetőséget adó, telepített udvari játékaink is biztosítják a mozgásigény kielégítését.

Mondóka, ének

Kisgyermeknevelőink feladata, hogy sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre adjon lehetőséget. Az énekelgetést tudatosan alkalmazzuk mindig a spontaneitásra, a kisgyermeknek önkéntes érdeklődésére és részvételére építve. Napi szinten többször megjelenik a spontán dúdolgatás, ritmikus szövegek mondogatása, éneklése, környezet hangjainak megfigyeltetése, dallam és ritmushangszerek hallgatása, majd megszólaltatása, közös éneklés

Vers, mese

A verselés, mesélés, képeskönyv nézegetés, bensőséges kommunikációs helyzet a gyerekek és a kisgyermeknevelők között, ami érzelmi biztonságot nyújt. A versek, mesék hatással vannak a beszéd, a gondolkodás, az emlékezet, a képzelet, a szociális fejlődésre.

Alkotó tevékenység

A kisgyermeknevelőink feladata, hogy megteremtsék a rajzolás, festés, gyurmázás lehetőségét, a szükséges eszközök segítsék a gyerekek próbálkozásait. Az ismerkedés, az eszközök használatának gyakorlása a fontos, a kíváncsiság, az érdeklődés és aktivitás megtartása az alkotótevékenységek iránt,

közben fejlődik a finommotorika, az érzékelés, észlelés: tapintás, forma, tér, szín, méret, alak. Feladat az egyes technikák, eszközhasználat megmutatása, az alkotókedv ébrentartása az alkotások elismerésével és megbecsülésével.

Egyéb tevékenységek

Egyéb tevékenységek különböző élethelyzetekhez, a környezet aktív megismeréséhez, egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz, a környezet szépítéséhez kapcsolódnak, pl.: viráglocsolás, udvar seprése, falevelek összegyűjtése. Cél, hogy a gyerekek ezekben a tevékenységekben önként és örömmel vegyenek részt, átélhessék az „én csinálom” élményét, de bármikor ki is léphessenek belőle. A kisgyermeknevelő feladata, hogy biztosítsa a próbálkozás, az együttműködés és a feladatok megosztásának a lehetőségét.

18. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei

„Saját kisgyermeknevelő”-rendszer

A kisgyermeknevelő a bölcsődei nevelés szakembere, aki személyiségével, nevelői attitűdjével mintát jelent a családok és a gyermekek számára egyaránt. A „saját kisgyermeknevelő”- rendszer a biztonság és a stabilitás megteremtésének szabályán alapul. A csoport vagy a csoport gyermekeinek egy része tartozik közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz. A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermek nevelője (felmenőrendszer). Ő kíséri figyelemmel a kisgyermek fejlődését, tartja számon az egyes fejlődési állomásokat, vezeti az ehhez kapcsolódó szakmai dokumentációt és felelősséggel tartozik a rábízott gyermekekért. A „saját kisgyermeknevelő”- rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját kisgyermeknevelő” segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

Gyermeccsoportok szervezése

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál a gyermeccsoport létszáma jogszabály által meghatározott. Az előírtnál magasabb csoportlétszám nem fogadható el, mivel a minőségi bölcsődei nevelést az életkornak és a sajátos igényeknek megfelelő felnőtt-kisgyermek arány garantálja. A bölcsődei nevelés alapelveinek megfelelően a kisgyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermeccsoportba jár. Életkor szerint homogén és vegyes csoportok egyaránt előfordulnak. A szakmai elveknek megfelelőbb az életkor szerinti homogén csoport, mert a gyermekek közötti nagy egyéni különbségek kezelése homogén csoportban sem könnyű feladat és a vegyes korcsoport előnyei a bölcsődés korban kevésbé érvényesülnek, mint a későbbi életszakaszokban.

Tárgyi feltételek A kisgyermeket körülvevő tárgyi környezetet – a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató épületét, játszóudvarát és egyéb helyiségeit –, a jogszabályi és szakmai előírások, a csoportokba járó kisgyermekek létszáma, életkora, igényei alapján úgy kell kialakítani, hogy az biztonságos legyen és a bölcsődei nevelés megvalósítását szolgálja. 6.4. Napirend A jól szervezett, folyamatos, ugyanakkor rugalmas napirend a kisgyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, kiszámítható, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítja, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül az egyes kisgyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja.

Tárgyi feltételek

A kisgyermeket körülvevő tárgyi környezetet – a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató épületét, játszóudvarát és egyéb helyiségeit –, a jogszabályi és szakmai előírások, a csoportokba járó kisgyermekek létszáma, életkora, igényei alapján úgy kell kialakítani, hogy az biztonságos legyen és a bölcsődei nevelés megvalósítását szolgálja.

Napirend

A jól szervezett, folyamatos, ugyanakkor rugalmas napirend a kisgyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, kiszámítható, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítja, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül az egyes kisgyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja. A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők is. A napirend kialakításának további feltételei a személyi állandóság („saját kisgyermeknevelő”-rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a bölcsődei dajkával való összehangolt munka, a kisgyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.

Családok támogatásának módszerei és lehetőségei

A családok támogatása a családban hatékonyan működő erőforrások felkutatására és ezen erőforrások eredményes működtetésére irányul, mely hozzájárul a család szocializációs funkciójának minél szélesebb körű kibontakozásához. Ez a megközelítés szem előtt tartja a családi nevelés

elsődlegességét, a bölcsődei ellátás családi nevelésre való épülését. A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van, mindegyik más-más szerepet tölt be, ezért célszerű párhuzamosan minél többet alkalmazni belőlük.

A családlátogatás

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a szülők otthoni környezetben való megismerése. Lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt, a kisgyermek ébrenléti idejében kerüljön sor. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életéről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízza. A családlátogatás fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek.

Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya, az apa vagy más családtag jelenléte biztonságot ad, segíti a kisgyermeknevelő és a gyermek között az érzelmi kötődés kialakulását, ezzel a gyengéd átmenetet, az új környezethez való alkalmazkodást. A szülővel történő fokozatos beszoktatás folyamata során a kisgyermeknevelő tovább építi a bizalmi kapcsolatot, a szülő információt nyújt a bölcsődei nevelés tartalmáról és a kisgyermekfejlődés sajátosságairól. 7.3. Napi kapcsolattartás A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös informálás a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről, változásokról. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalmakkor kerül sor. Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemezi, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatás történik, a szakmai etikai szabályoknak és az időkereteknek megfelelően.

Egyéni beszélgetés

Az egyéni beszélgetés a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgáló találkozási forma. Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető. A szakmai kompetencián túlmenő kérdésben kérhető egyéb szakember közreműködése.

A szülőcsoportos beszélgetések A szülőcsoportos beszélgetések a bölcsődei nevelési évenként legalább három alkalommal szervezett tematikus beszélgetések a csoportba járó kisgyermekek szüleit foglalkoztató aktuális nevelési témákról. A csoportos beszélgetéseket a kisgyermeknevelők vezetik, a szülőkkel kialakított partneri viszonyra építve. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési módok

tovább gondolására, ezáltal a saját viselkedérepertoár bővítésére. A kisgyermeknevelőktől kapott indirekt megerősítések befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

Szülői értekezlet

Bölcsődén belül a szülői értekezlet a szülők általános és az adott gyermekcsoportra vonatkozó tájékoztatását, valamint a gyermekeket érintő, a szülőkkel közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja. Egy nevelési éven belül három alkalommal célszerű szülői értekezletet tartani (beszoktatások előtt, a beszoktatásokat követően és a nevelési év vége felé), de a bölcsődét, vagy az adott gyermekcsoportot érintő különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is sor kerülhet.

Indirekt kapcsolattartási formák

Az indirekt tájékoztatási formák jól kiegészítik a direkt kapcsolattartási formákat. Az írásbeli tájékoztatók, hirdetőtáblák, honlap, szórólap, közösségi oldalakon való megjelenések lehetőséget adnak az ismeretterjesztésre.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató kapcsolatrendszere

A szakmai munka fejlődését, a tudásmegosztást, a jó gyakorlatok elterjedését biztosítja a bölcsődei ellátást nyújtó intézmények, szolgáltatók egymás közötti szoros együttműködése. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató és az óvoda között olyan kölcsönös együttműködésre épülő, tartalmas kapcsolat kialakítása szükséges, amely lehetővé teszi egymás szakmai elveinek, céljainak megismerését, megértését. Fontos a szakmai kompetencia elismerésén alapuló partneri viszony előtérbe helyezése. Különös jelentőséggel bír ez a közös igazgatású integrált intézmények esetében. Mindezek a kisgyermek érzelmi biztonsága folyamatos fejlődésének fenntartását szolgálják, intézményváltásnál segítenek az új környezetbe történő beilleszkedésben. A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat kell kialakítani mindazokkal a társintézményekkel és szakemberekkel, akikkel a családok kapcsolatba kerülnek/kerülhetnek, illetve akikkel a kapcsolat kialakítása a gyermek egészséges fejlődése, fejlesztése szempontjából szükséges. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató és a különböző civil szervezetek közötti együttműködés is hozzájárulhat a bölcsődei ellátást igénybe vevő családok szükségleteinek, esetleges speciális igényeinek kielégítéséhez.

Alapellátáson túli, a családi nevelést támogató szolgáltatások

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató az alapellátás elsőbbsége mellett családtámogató szolgáltatásokat szervezhet. Ilyen szolgáltatások lehetnek a játszócsoport, az időszakos

gyermekfelügyelet, a gyermekhotel, a nevelési tanácsadás, a játék- és eszközkölcsonzés. Mindezeket bármely család igénybe veheti. A kisgyermek és családjai számára nyújtott szolgáltatások esetében kiemelten fontos elkülöníteni és meghatározni az alapellátás és a szolgáltatások különbözőségeit és jellemzőit. A jó minőségű szolgáltatás megvalósításához a megfelelő személyi és tárgyi feltételeket biztosítani kell. Valamennyi szolgáltatási forma megvalósításánál figyelembe kell venni a bölcsődei nevelés alapelveit, különösképpen a koragyermekkori intervenció szemléletének befogadását. A szolgáltatások működtetésénél is kiemelt jelentőségű a kompetenciahatárok betartása. Az egyes szolgáltatások jellemzőit, az igénybevétel lehetséges módjait valamint a díjazást egyértelműen megfogalmazva, írásban kell rögzíteni.”

19. A bölcsőde kapcsolatai más intézményekkel

Egymás kompetencia határai tiszteletben tartásával együttműködünk mindazokkal, akik kapcsolatba kerülhetnek a gyermekekkel, szüleikkel, (védőnői szolgálat, házi gyermekorvosi szolgálat, gyermekjóléti központ, családsegítő, óvodák, nevelési tanácsadó, fejlesztő szakemberek, Szakértői Bizottságok, gyermekvédelmi szakellátások, gyámhivatalok, stb.)

Együttműködés az óvodákkal

A bölcsődei ellátás befejezése az óvodai átadás. Az átmenet segítése érdekében bölcsődei részlegeink együttműködnek a környezetükben működő „társ” óvodával. Sikerült minden óvodai intézménnyel együttműködő, egymás szakmai kompetenciáját tiszteletben tartó, elismerő szakmai kapcsolatot kialakítani. A tavaszi időszakban a szülői értekezleten részt vesznek az óvoda pedagógusok, majd meglátogatják a leendő óvodás gyermekeket csoportjainkban.

Együttműködés a jelzőrendszer tagjaival:

Gyermekevédelem

A gyermekek védelme minden bölcsődei dolgozó kötelessége. A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése érdekében jelzési kötelezettségünk van. Felismerjük a testi, lelki fizikai bántalmazás, elhanyagolás jeleit, és a veszélyeztettséget jelentjük a Gyermekjóléti Szolgálatnak. Írásban, telefonon, személyesen. Intézményi kérésre pedagógia szakvéleményt készítünk. Lehetőséget biztosítunk, hogy a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembere látogatást tegyen a bölcsődei kliensénél. Védelembe vett gyermek esetében együttműködünk a családgondozóval, védőnővel. A bölcsődei kisgyermeknevelők részt vesznek esetkonferencián, jelzőrendszeri megbeszélésen, konferencián.

Együttműködés képzőintézményekkel

Együttműködési megállapodás alapján terephelyet biztosítunk bölcsődénkben szakmai gyakorlatokhoz, vizsgákhoz. A képző intézményekkel való kapcsolattartás, a hallgatók gyakorlati felkészítése az intézményvezető és a tereptanár feladata.

Egyéb kapcsolatok

Kapcsolatot tartunk a Magyar Bölcsődék Egyesületével, a Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezetével, valamint az ágazati minisztérium illetékes főosztályával.

Bölcsődénk ellenőrzését végző hatóságok/szervezetek

- Pest Megyei Kormányhivatal, mint működést engedélyező és felügyelő szerv
- Szentendrei Járási Hivatal Népegészségügyi osztály
- Illetékes Katasztrófavédelmi szerv
- Népegészségügy, NÉBIH
- Szentendre Város Közös Önkormányzati Hivatal (éves terv alapján)

20. Dokumentáció

A bölcsődei nevelés–gondozás során folyamatosan figyelemmel kísérjük és dokumentáljuk a gyermekek fejlődését. Megfigyelési szempontsorok segítik a dokumentálást. A gyermek fejlődését önmagához viszonyítjuk, nem minősítjük. A dokumentáció vezetése a személyiségi jogok tiszteletben tartásával, tárolása az adatvédelemnek megfelelően történik.

Gyermek-egészségügyi törzslap

Felvételkor a bölcsődevezető tölti ki, a szülővel folytatott egyéni beszélgetés alapján.

Ezt követően a kisgyermeknevelők vezetik a „saját” gyermekeikről. Feljegyzést készítenek a családlátogatásról, a beszoktatásról. Útmutató alapján havi rendszerességgel írnak a gyermek érzelmi, értelmi, testi, szociális fejlődéséről, a változásokról.

Családi füzet

Módszertani ajánlásunk alapján a „saját” kisgyermeknevelő havonta tájékoztatja a szülőket levél formában a gyermek fejlődéséről, az eseményekről.

Csoportnapló

A gyermekcsoport életének naponkénti rögzítésére szolgál. A csoport kisgyermeknevelői vezetik. Tartalmazza a jelenlévők nevét, az aktuális eseményeket, az étrendet, a szakmai tevékenységeket, kezdeményezéseket.

Gyermekekről vezetett napi jelenléti kimutatás, TAJ-alapú központi nyilvántartás (KENYSZI)

A naponta gondozásban részt vevő gyermekek nevét, jelenlétét rögzítjük. Ez az alapja a bölcsődei normatíva lehívásának.

Étkezési nyilvántartás

Az étkezésben résztvevő gyermekekről naponta vezetjük a nyilvántartást.

Ellenőrzés, értékelés

Az ellenőrzés módszere a kutatás módszertan értelmezésében végzett megfigyelés és megbeszélés. A megfigyelt kisgyermeknevelő minden esetben visszajelzést kap.

A vezető felelőssége

- segíteni a munkatársakat a programban megfogalmazott célok elérésében
- hatékonyan alkalmazza a kisgyermeknevelők szaktudását és képességeit
- jól képzett kisgyermeknevelőket biztosítson az intézmény számára - segíti a teljes alkalmazotti kör elégedettségét és önmegvalósítását
- az emberi erőforrás fejlesztésének elveit mindenki számára világossá teszi
- segíti az etikus elvek, normák kialakítását, és az ennek megfelelő magatartási viselkedéskultúra megvalósítását
- innovációra törekszik, menedzseli a változást annak érdekében, hogy az előnyt jelentsen az egyén, a csoport és az egész intézmény számára.

A minőségirányítási program hatékony működésének feltételei

- A minőségfejlesztés szempontjából fontos partnerek (munkatársak, szülők, fenntartó) bevonása.
- Az együttműködés feltételeinek, szabályainak kialakítása.
- A partneri igényekre épülő folyamatok tervszerű, felelős végrehajtása.

A tervezés rendszere

A tervezés szintjei	A tervezés dokumentumai
Stratégiai tervezés (Hosszú távú tervek)	- Szakmai Program - Továbbképzési program
Projekt-tervezés (A hosszú távú tervek elemei, résztervei)	- Éves munkaterv - Éves költségvetés tervezése - Szabadságolási terv
Operatív Tervezés (A napi feladatok végrehajtási tervei)	- Helyettesítés, szabadság kiadás elrendelése - Ünnepek - Programok gyermekeknek, szülőknek - A napi feladatok végrehajtásához egyéb iránymutatás - Intézményvezetői feladatok tervezése

Feladatai, módszerei

Feladatok	Módszerek
A bölcsőde közvetlen és közvetett partneri igényeinek, elvárásainak megismerése.	Kérdőíves felmérés, beszélgetés, interjú.
A gyermek és szülei szociokulturális környezetének megismerése	Családlátogatás, egyéni beszélgetés, napi kapcsolattartás
A helyi sajátosságok ismerete	Helyzetfelmérés, helyzetértékelés
Meglévő személyi és tárgyi feltételek, a működés sajátosságainak ismerete	Helyzetfelmérés, helyzetértékelés
Intézményi önértékelés: erősségek, fejlesztendő területek, lehetőségek, veszélyek megismerése	SWOT analízis, kérdőív, megfigyelés

21. Szakdolgozók továbbképzése

A továbbképzés rendszerének működését belső szabályzat részletezi.

A szakalkalmazottak kötelező továbbképzésének szervezése a 9/2000. és a 8/2000 SzCsM. rendelet szabályozása illetve a pedagógus életpálya modell alapján történik.

„E” kategóriában 60 kreditpont, BA végzettséggel 80 kreditpont teljesítése kötelező 4 éves időszakokban. A továbbképzési terv 4 éves időszak továbbképzési tervét foglalja magába a továbbképzésre kötelezett szakalkalmazottak körében. A kötelező továbbképzéseken túl a bölcsődében rendszeres belső képzéseket szervezünk.

A belső képzések tematikájának meghatározása az alábbiak alapján történik:

- az előző évi ellenőrzések tapasztalatai
- intézmény vezetőjének javaslatai
- az évente lebonyolított partneri igény és elégedettség mérések során született eredmények

Tájékoztatás módja

A Püspökmajor Lakótelepi Bölcsőde szolgáltatásairól az alábbi módokon tájékozódhatnak a szolgáltatást igénybe venni szándékozók:

- A bölcsőde honlapja - szentendrebolcsode.hu
- „Bölcsődeismerkedő” alkalmával személyesen
- Az intézményvezetővel személyesen, telefonon, e-mail-ben
- A bölcsődében működő szolgáltatásokban személyesen

ZÁRSZÓ

Bízunk abban, hogy szakmai programunkkal a gyermekek életkori sajátosságait valamint egyéni adottságaikat figyelembe véve, segíteni tudjuk személyiségfejlődésüket. Segítjük egy egészséges, boldog, kiegyensúlyozott értelmi, érzelmi erkölcsi fejlődés létrejöttét, melynek során alkalmassá válnak az óvodai élet megkezdésére.

A fenntartói legitimáció után a program életbe lép. Az intézmény dolgozói a megismerési záradék aláírásával igazolják a szakmai program ismeretét.

Program hatálya: 2024-2027

Módosítása a 15/1998.NM rendelet alapján történik.

Aktualizálása folyamatos.

Szakmai program melléklete

- Megállapodás minta

Intézményvezető aláírása:

Diószegi Istvánné

A **Fenntartó** Szentendre Város Önkormányzatának Kulturális, Jóléti és Közösségi ügyek Bizottsága Képviselő-testület hatáskörében eljárva, a Püspökmajor Lakótelepi Bölcsőde Szakmai Programját a 2024. november 19-én megtartott ülésén, a.....határozatával jóváhagyta.

Szentendre, 2024.....

Varga Csaba

Bizottsági Elnök

Püspökmajor Lakótelepi Bölcsőde
2000 Szentendre Hamvas Béla u 1.
Email: szentendrebolcsode@gmail.com
Tel: 06-26-785-181

MEGÁLLAPODÁS
1997.XXXI.tv. 32.§ (7) alapján

mely létrejött egyrészről

.....
az ellátást igénylő törvényes képviselői, mint kérelmezők, valamint a Püspökmajor Lakótelepi Bölcsőde (2000 Szentendre Hamvas Béla u 1.) Intézményvezetője (Diószegi Istvánné), mint Szentendre Város Önkormányzat fenntartó által megbízott személy között az alábbi feltételek mellett:

Az ellátást igénybe vevő törvényes képviselője:

Neve:.....
Lánykori neve:.....
Születési helye, ideje:.....
Anyja neve:.....
Lakcíme:.....
Szem.ig.száma:.....
között, az alábbi feltételek szerint.

A bölcsődei ellátást igénybe vevő:

Neve:.....
Születési helye, ideje:.....
Anyja neve:.....
Lakcíme:.....
TAJ száma:.....
Intézményünk a bölcsődei ellátást .....év.....hó.....napjától kezdődően,

Határozatlan időtartamra: jogosultsági feltételek megszűnéséig,

Határozott időre: .....-ig biztosítja.

A megfelelő aláhúzendő.

I. A megállapodás tárgya:

1. Az intézmény fenntartója Szentendre Város Önkormányzata, (2000 Szentendre Városház tér 3), napos bölcsődét működtet.

Az intézmény a Pest Megyei Kormányhivatal, Szociális és Gyámhivatal Alapellátási osztálya által kiadott működési engedéllyel rendelkezik.

2. Az intézmény a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelő ellátásokat nyújtja.

3. A bölcsődei ellátás keretében az intézmény biztosítja a gyermek számára:

Szakszzerű gondozást, nevelést, test-lelki szükségletek kielégítését, fejlődését és a szocializáció segítségét

Napi négyszeri étkezést,

Fejlődéhez szükséges egészséges és biztonságos környezetet,

Egészségvédelmet, egészségnevelést, kultúrhigiénés szokások kialakulásának segítségét,

Állandóságot (saját gondozónő rendszer), egyéni bánásmódot,

Megfelelő időt a szabadban való tartózkodáshoz,

Személyes higiéné feltételeinek biztosítását,

Korcsoporthoz megfelelő játékeszközöket,

Bölcsőde orvosi ellátást

Óvodai életre való felkészítést.

4. A bölcsőde a szülő számára biztosítja:

A házirend megismertetését

Adaptációhoz szükséges időt, feltételeket

Tájékoztatást a gyermekével napközben történt eseményekről,

Megismerhesse a gyermekcsoport életét, napirendjét,

Tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon

Megismerje a gyermek ellátásával kapcsolatos dokumentációkat,

II. Térítési díj

1.

A törvényben meghatározottak szerint (1997. XXXI. tv. 146.§ - 151. §) a személyes gondoskodást nyújtó alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátása személyi térítési díjának megfizetésére a szülői felügyeleti joggal rendelkező szülő vagy más törvényes képviselő köteles, a jogviszony megkezdésének első napjától.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. törvénynek az ingyenes bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetés kiterjesztése érdekében a 2015. évi LXIII. Törvénnyel történt módosítása 2015. szeptember 1-ejei hatállyal kibővíti a bölcsődében és az óvodában ingyenesen étkező gyermekek körét.

Az ingyenes gyermekétkeztetést – a jogosultsági feltételek fennállása esetén – a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII.29) Korm. rendeletben foglaltak szerint kell igényelni.

Az étkezési díj mértékét külön jogszabály alapján Szentendre Város Önkormányzat Képviselő-testülete mindenkor hatályos helyi rendeletben állapítja meg.

Az étkezés térítési díja: 795 Ft/fő/nap

Gondozási díj:

A szülő által fizetendő gondozási díjat a család egy főre jutó nettó jövedelme alapján állapítja meg az intézményvezető.

A gondozási díj mértéke 2023. január 01 napjától:

0,- Ft-100 000,- Ft- között 700 Ft/fő/nap

100 001,- Ft-150 000 Ft- között 1000 Ft/fő/nap

150 001,- Ft fölött 1500 Ft/fő/nap

Jövedelemigazolás nélkül 1500 Ft/fő/nap

Szentendre Város Önkormányzata Képviselő-testületének 45/2022. (XI.21.) önkormányzati rendeletében meghatározottak alapján a gondozási díjat az intézmény nyitvatartási napjaihoz igazodva teljes hónapra ki kell fizetni, abban az esetben is, ha a gyermek az ellátást a hónap nem minden napján veszi igénybe.

Az ellátást igénybe vevő gyermek tényleges személyi térítési díja:

Étkezési térítési díj:.....Ft/nap

Gondozási díj:.....Ft/nap

A térítési díjat havonként a tárgyhónapot követő 10. napjáig kell befizetni (328/2011. Korm.rend.16. § (1). alapján), átutalással vagy postai csekken.

Kérjük, hogy térítési díjat a fizetésről szóló szülői tájékoztatóban jelzett napig pontosan fizessék be. Fizetési és egyéb gondjaik esetén keressék a bölcsőde vezetőjét, aki felvilágosítással és segítőkészséggel áll szíves rendelkezésükre.

Étkezési kedvezmények:(jogosultságuk igazolásának esetében)

A mindenkori hatályos jogszabály – vonatkozó- alapján vehetők igénybe. A hatályban lévő kedvezményekről az intézmény tájékoztatja a szülőket a beiratkozás során

III. Az ellátás megszüntetésének módja

Az ellátás megszűnik:

- A jogosultsági feltételek megszűnésével
- Határozott idejű elhelyezés esetén a megjelölt időtartam leteltével,
- Jogosultsági feltételek, okok megszűnésével
- Ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, és a bölcsődei gondozási- nevelési év végéhez ért,
- Ha gyermek testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében
- Ha a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő vagy törvényes képviselő a gyermek 4 héten túli távollétét orvosi igazolással nem tudja igazolni, vagy ő maga korábban nem jelezte írásban a szüneteltetést,
- Ha a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő vagy törvényes képviselő kérelmezi a megszüntetést, melyet az intézményvezető a megegyezett időpontban az ellátást megszünteti,
- A házirend többszöri súlyos megsértése esetén,
- Térítési díj meg nem fizetése esetén (fenntartó felszólításait követően)

Az ellátás megszüntetéséről az Intézményvezető írásban értesíti az ellátást igénybe vevőt, ill. annak törvényes képviselőjét,

Egyet nem értés esetén a jogosult, illetve törvényes képviselője az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat. A fenntartó végrehajtható határozatáig az ellátást biztosítani kell.

Az ellátás megszűnésekor a felek elszámolnak egymással, amely kiterjed:

- a térítési díj rendezésére
- az intézmény tárgyi eszközeiben okozott szándékos károkra.

IV. Záró rendelkezések

1. A felek tudomásul veszik, hogy a megállapodás módosításra kerül, annak tartalmát érintő jogszabályi, illetve a fenntartó rendeletében történő módosítás esetén.
2. A felek kijelentik, hogy vitás kérdéseiket elsődlegesen közös megegyezéssel kívánják rendezni.
3. Az ellátást igénylő a vitatott intézkedésekkel szemben a fenntartó önkormányzathoz fordulhat.

4. A szülői felügyeletet gyakorló személy a házirendet betartja, valamint együttműködik az ellátásban közreműködő személyekkel.

Az ellátásra jogosult gyermek törvényes képviselőjeként nyilatkozom , hogy az 1997. évi XXXI. Törvény 33. § (2) meghatározott tájékoztatást megkaptam.

Szentendre, 20... év..... hó.....nap

.....

Szülő/törvényes képviselő

.....

Intézményvezető